

МОТИВИ
КЪМ
ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
НА ЗАКОНА ЗА ЮРИДИЧЕСКИТЕ ЛИЦА С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ

Развитието на активно гражданско общество е основна характеристика на конституционната правова държава. Държавата има конституционен ангажимент да създава условия за свободно развитие на гражданското общество (чл. 4, ал. 2 от Конституцията). В изпълнение на този ангажимент, Министерския съвет приема *Стратегията за подкрепа на развитието на гражданските организации в Република България за периода 2012 – 2015г.* и *Визия за създаване на механизъм за финансиране на гражданския сектор*, одобрени с решение на Министерския съвет от 05 септември 2012 г. В изпълнение на същото решение е изготвен и *План за действие за изпълнение на Стратегията*, одобрен от Министерския съвет на 19 декември 2012 г.

Основната цел на Стратегията е да създаде подходящи условия за развитие на гражданските организации и да стимулира партньорството между тях и институциите на национално и местно ниво. Стратегията е основана на следните принципи: партньорство, взаимно уважение, независимост, гражданско участие, прозрачност и публичност, предотвратяване на конфликт на интереси. В документа са набелязани и конкретните мерки и дейности за постигане целите на Стратегията, сред които създаване на Съвет за развитие на гражданското общество, изменение на Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ) по отношение дейността на Централния регистър за ЮЛНЦ в обществена полза, създаване на механизъм за финансиране на гражданския сектор. От своя страна, Визията формулира основните принципи, на които следва да се основава механизма за финансиране на гражданския сектор, като дава възможните варианти за подход и необходимите насоки за разработване на нормативна уредба.

В предложения законопроект се уреждат мерките, заложи в Стратегията по отношение създаването на Съвет за развитие на гражданското общество и изработване на механизъм за финансиране на гражданския сектор, които да гарантират включване на легитимни представители на гражданското общество в процеса на вземане на решения.

В законопроекта изрично се възприема принципа на партньорството между държавата и гражданските организации, което от своя страна се основава на принципите на взаимно уважение, независимост, гражданско участие, прозрачност и публичност, предотвратяване на конфликт на интереси. Взаимодействието между държавата и гражданското общество се институционализира чрез създаването на Съвет за развитие на гражданското общество и Фонд за подкрепа на развитието на гражданските организации.

Предвидено е Съветът за развитие на гражданското общество да се създаде като консултативен орган към Министерския съвет, в който участват равнопоставено представители на изпълнителната власт и на гражданското общество. Създават се изрични гаранции за легитимно и автентично представителство на гражданските организации като се предвижда определяне на представителите чрез прозрачна и състезателна процедура, като се отчитат: опитът на организацията в осъществяване на конкретните дейности,

професионалният опит на номинирания представител, получената подкрепа от други организации.

Съветът за развитие на гражданското общество ще има координиращи и аналитично-информационни функции по отношение на изпълнението на Стратегията и Плана за действие, както и ще може да дава становища по проекти на нормативни актове и стратегически документи, които се отнасят до дейността на гражданските организации.

За да се гарантира устойчивост на гражданския сектор и възможността за дългосрочна дейност, основана на приоритети, както и ресурсно осигуряване на дейността на гражданските организации, се предвижда да се създаде Фонд за подкрепа на развитието на гражданските организации. По отношение управлението и организацията на дейността на Фонда се възприема равнопоставеното участие на представители на изпълнителната власт и на гражданското общество при формиране състава на Управителния съвет.

Дейността на Фонда се финансира от различни източници (публични и частни), които гарантират регулярност на приходите и достатъчен ресурс за осъществяване на дейността в подкрепа развитието на гражданските организации.

Във връзка с изпълнението на Стратегията и Плана за действие в законопроекта се предлагат промени по отношение на дейността на Централния регистър за ЮЛНЦ в обществена полза, които са насочени към подобряване взаимодействието с гражданските организации и облекчаване на процедурите за регистрация и отчитане като се предвиди възможност за подаване на документи в електронна форма.

Предлаганите изменения обхващат регламентацията на Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел в обществена полза. С част изменения се цели прецизирането на регламентацията, а друга група изменения са наложени от създадената възможност регистърът да се поддържа в електронен вид, чрез информационна система, която изцяло отговаря на изискванията на Закона за електронното управление.

С измененията, наложени от прецизирането на уредбата, се постига отстраняване на недостатъци, установени в процеса на дългогодишното прилагане на закона.

На първо място, това е липсата на ясно дефинирано значение на вписването в регистъра.

На второ място, задължението за извършване на преценка от министъра за съответствието на структурата на юридическото лице и дейността му с императивните изисквания на закона, преди вписването на юридическо лице в Централния регистър, не е съобразено с принципите на правовата държава, за разделение на властите и независимостта на съдебната власт, доколкото съдът вече се е произнесъл с решение и е регистрирал ЮЛНЦ в обществена полза. Също така съществува трайна съдебна практика, която не допуска министърът да упражнява последващ контрол на същите основания, които вече са преценени от съда при регистрацията. В този смисъл е необходимо отпадането на вменено на министъра задължение по чл. 37, ал. 2, защото то противоречи на принципи от висш порядък.

На трето място, е необходимо определяне на ясни срокове за произнасяне по заявленията на юридическите лица и за публикуване на документите, които се обявяват в регистъра, като отчете времето, необходимо за обработването им.

Прилагането на принципите на електронно управление налага извършването на изменения в няколко насоки.

Създадена е технологична възможност за извършване на служебен обмен на съдебни решения между окръжните съдилища и министъра на правосъдието, който следва да бъде нормативно регламентиран.

Внедряването на нова информационна система, отговаряща на изискванията на ЗЕУ създава възможност за електронно заявяване на услуги и вкл. за предоставяне на необходимите приложения като сканирани изображения.

За гарантиране на адекватното функциониране на органа е необходимо, приемане на подзаконова регламентация от министъра на правосъдието, за което е предвидено в новата редакция на чл. 45, ал. 11 министърът да издава наредба.

Предлаганият законопроект няма да окаже пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет.

В резултат от прилагането на предлаганите изменения ще се подобри качеството на нормативната уредба, ще се улеснят заявителите, ще се повиши ефективността ефикасността на дейността по водене, съхраняване и достъп до Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел в обществена полза.

Предложената нормативна регламентация е в съответствие с Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 година относно услугите на вътрешния пазар, където в чл. 8 е предвидено задължението за държавите членки да осигурят възможност всички процедури и действия по предоставянето на услуги, да могат да бъдат лесно изпълнени от разстояние и по електронен път.

Предлаганите изменения са в съответствие с посочения акт от правото на ЕС, но не предвиждат имплементирането на европейско законодателство, поради което не са изготвени таблици за съответствието.